

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра прикладної економіки та підприємництва

СИЛАБУС

**«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ МІСЦЕВОГО ТА
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ»**

Освітній ступінь	Спеціальність	Навчальні групи	Курс та семестр
магістр	281 Публічне управління та адміністрування	281м-18-1	1 курс 2 семестр

Статус навчальної дисципліни	Кількість кредитів	Форма навчання	Форма контролю
вибіркова дисципліна за спеціальністю	5 кредитів ECTS (150 годин)	денна	екзамен

Чорнобаєв Владислав Володимирович
доцент кафедри прикладної економіки та підприємництва
кандидат економічних наук, доцент

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань проектування та управління інноваційними проектами в сфері публічного управління та місцевого самоврядування; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень суб'єкта публічного управління та адміністрування, в тому числі в органах державної влади і місцевого самоврядування.

Компетенції за освітньою програмою:

– здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування

Нормативний зміст, сформульований у термінах результатів навчання:

– уміти розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Управління інноваційними проектами місцевого та регіонального розвитку» згідно з вимогами освітньої програми

знати:

1) на понятійному рівні: категоріальну сутність інновацій та інноваційної діяльності, етапи інноваційного процесу, життєвий цикл інновації, дифузю інновацій, трансфер технологій та комерціалізацію проекту; організаційні структури управління інноваційними процесами і проектами; політико-правові основи взаємодії держави і громадянського суспільства; моделі політики та принципи регіонального розвитку; стратегічні орієнтири та інструменти публічного управління сталим розвитком на національному і місцевому рівнях; концептуальні засади місцевого та регіонального розвитку в Україні;

2) на фундаментальному рівні: методологічну основу і предметну сферу інноваційної діяльності; структурні складові інноваційного процесу; цілі, функції, принципи, методи і механізми управління інноваційними проектами регіонального та місцевого розвитку; методи оцінки ефективності інноваційного проекту; структуру інноваційного проекту, джерела його проектування, матеріально-технічне забезпечення; керувати ризиками проектної діяльності;

3) на практично-творчому рівні: методику вирішення практичних завдань щодо визначення тенденцій, аналізу, оцінювання інноваційних проектів; виконувати розрахунки інноваційних проектів.

вміти:

1) на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та організаційні конструкції з управління інноваційними проектами,

вирішувати тести та виконувати індивідуальні завдання;

2) на алгоритмічному рівні: застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу і оцінювання інноваційних проектів;

3) на евристичному рівні: аналізувати економічний розвиток регіону та інститути публічного управління та адміністрування;

4) на творчому рівні: вичерпно, логічно і творчо викладати інформацію в усній і письмовій формі, ґрунтовно висловлюватись та дискутувати, використовуючи набуті знання з теорії управління інноваційними проектами.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема/ тематичний блок	Література	Вид заняття / кількість годин		Метод навчання	Метод оцінювання	Кількість балів	Термін виконання
1. Теоретичні основи інновацій та інноваційної діяльності	[1-2], [6-12],	л/з	6	Метод евристичних питань Метод діалогового спілкування	усні опитування	20	Березень
		п/з	4	Метод конкретної ситуації	усні опитування		
		сам роб	11	Метод занурення	усні опитування		
		інд завд		Метод конкретної ситуації	звіт		
2. Основи управління інноваційними проектами	[1-2], [6-12], [20]	л/з	6	Метод евристичних питань	усні опитування	20	Квітень
		п/з	4	Метод конкретної ситуації	усні опитування		
		сам роб	11	Метод занурення	усні опитування		
		інд завд		Метод конкретної ситуації	звіт		
3. Оцінка ефективності інноваційних проектів	[1-2], [6-12], [20]	л/з	4	Метод діалогового спілкування	усні опитування	20	Квітень
		п/з	2	Метод мозкового штурму	усні опитування		
		сам роб	12	Метод занурення	усні опитування		
		інд завд		Метод конкретної ситуації	звіт		
4. Управління плануванням і реалізацією інноваційного проекту	[1-2], [6-12], [20]	л/з	2	Метод інверсії		20	Квітень
		п/з	2	Метод діалогового спілкування	письмова контр робота		
		сам роб	8	Метод занурення			
		інд завд		Метод ділової гри			
5. Організаційні структури	[1-2], [6-12],	л/з	4	Метод діалогового	усні опитування		Квітень

управління інноваційними процесами та проектами	[20]			спілкування		20		
		п/з	2	Метод діалогового спілкування	усні опитування			
		сам роб	12	Метод занурення	усні опитування			
		інд завд		Метод конкретної ситуації	усні опитування			
6. Експертиза інноваційних проектів	[1-2], [9,12], [20]	л/з	2	Метод діалогового спілкування Метод евристичних питань	усні опитування			Квітень
		п/з	2	Метод мозкового штурму	усні опитування			
		сам роб	14	Метод занурення	усні опитування			
		інд завд		Метод конкретної ситуації	усні опитування			
7. Оцінка економічної експертизи інноваційних проектів	[1-2], [9,12]	л/з	4	Метод інверсії	усні опитування			Травень
		п/з	2	Метод мозкового штурму	усні опитування			
		сам роб	9	Метод занурення	усні опитування			
		інд завд		Метод ділової гри	письмова контр робота			
8. Теоретичні основи місцевого та регіонального розвитку	[3-4], [15-19]	л/з	2	Метод діалогового спілкування	усні опитування			Травень
		п/з	2	Метод мозкового штурму	усні опитування			
		сам роб	8	Метод занурення	усні опитування			
		інд завд		Метод конкретної ситуації	усні опитування			
9. Базові стратегії розвитку регіона	[3-4], [15-19]	л/з	2	Метод діалогового спілкування Метод евристичних питань				
		п/з	2	Метод мозкового штурму	письмова контр робота			
		сам роб	9	Метод занурення				
							20	

		інд завд		Метод конкретної ситуації			
10. Планування регіонального розвитку: сутність, форми та методи	[3-4], [15-19]	л/з	2	Метод діалогового спілкування			Травень
		п/з	2	Метод мозкового штурму			
		сам роб	9	Метод занурення			
		інд завд	2	Метод конкретної ситуації			
					екзамен	40	Травень

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “ Про інноваційну діяльність ” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Закон України “Про наукову та науково-технічну експертизу” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр>
3. Про добровільне об’єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157–VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – С. 734–740.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. з наступними змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. з наступними змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.
6. Дев’ять принципів інновацій від Google [Електронний ресурс].— 27.11.2013.—Режим доступу : <http://blog.management.com.ua/item/1477>.
7. Бажал Ю. М., Бакушевич І. В., Венесаар У. ін. Інноваційне підприємництво : креативність, комерціалізація, екосистема : навч. посіб. для вищих навч. закладів .— К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2015.— 278 с.
8. Перерва П. Г., Мехович С. А. Управління інноваційною діяльністю : підруч. Харків : «Апостроф», 2011. — 623 с.
9. Пойда-Носик Н.Н., Черленяк І.І. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
10. Гуторов О.І., Михайлова Л.І., Шарко І.О., Турчіна С.Г., Киричок О.В. Управління інноваціями: навч. посібник / Вид. 2-ге, доп.. Харків: Діса плюс, 2016. С.10.
11. Роджерс Еверетт М. Дифузія інновацій / пер. з англ. Василя Старка. К.: КМА, 2009. С.31.
12. Управління проектами: навч. посібн. / уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. С. 112-113.
13. Ноздріна Л.В. Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
14. Алексеев В. М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради / В. М. Алексеев. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 76 с.
15. Вдовенко С.М. Публічне адміністрування (теоретичні положення, пріоритети, напрями реалізації). Монографія. / С.М.Вдовенко. – Чернівці: ЧДІЕУ, 2012.– 260 с.
16. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К. : 2017. – 110 с.
17. Ястремська О. М., Мажник Л.О. Публічне адміністрування : навчальний посібник . Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.

18. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
19. Навчальні посібники, довідники бібліотеки НТУ "ДП".
20. Матеріали Державного комітету статистики України (www.ukrstat.gov.ua), в тому числі його регіональних відділень

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та конвертаційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Конвертаційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	ЕКЗАМЕН	визначення середньозваженого результату поточних

практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять	БЛЕТИ	контролів; виконання ЕКЗАМЕН ЗАВДАННЯ під час екзамену за бажанням студента
-----------	-------------------------------------	---	-------	--

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Кількість балів за рейтинговою шкалою, що може отримати студент за результатами поточного контролю, складає не більше 60, за результатами іспиту або диференційованого заліку – 40 балів.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань екзамену повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів білетів має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання екзамену визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання

для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; ♦ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність:	95-100
	- спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень;	
	- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об’єкт вивчення	65-69	
Рівень знань мінімально задовільний	60-64	
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; ♦ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності 	Відповідь характеризує уміння:	95-100
	- виявляти проблеми;	
	- формулювати гіпотези;	
	- розв’язувати проблеми;	
	- оновлювати знання;	
- інтегрувати знання;		
- провадити інноваційну діяльність;		
- провадити наукову діяльність		
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79	

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; ◆ використання іноземних мов у професійній діяльності 	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; ◆ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. У чому суть креативного управління та які основні складові креативності?
2. Дайте основні визначення поняття креативності. Уявіть еволюцію креативності в публічному управлінні.
3. Поясніть можливості підвищення ефективності діяльності державного службовця на основі управління інтелектуальною активністю співробітників.
4. Виділіть основні причини впливу інноваційної активності співробітників на рівень конкурентоспроможності організації.
5. Інноваційні моделі державного управління.
6. Назвіть основні ознаки інновації.
7. Охарактеризуйте типи нововведень.
8. Дайте визначення концепцій інноваційного процесу.
9. Визначте етапи розроблення інноваційної послуги.
10. Назвіть товарні характеристики, що впливають на споживчу реакцію.
11. Охарактеризуйте відмінності між новаторами та консерваторами.
12. Опишіть процес сприйняття інновації споживачем адміністративних послуг.
13. Дайте визначення поняття «інноваційний проект».
14. Охарактеризуйте основні етапи інноваційного проекту.
15. Назвіть основних учасників інноваційного проекту.
16. Що таке організаційна структура управління проектом?
17. Які принципи формування проектних груп?
18. Які базові елементи організаційної структури управління проектами?
19. Функціональний та цільовий підходи, їх переваги та недоліки.
20. Які види зовнішніх організаційних структур Ви знаєте? Їх характеристики та умови використання.
21. Визначте особливості функціонування проектної організаційної структури управління.
22. Що таке проектне планування?
23. Які етапи включає загальний процес планування?
24. Назвіть основні процеси планування інноваційних проектів, дайте їм характеристику.
25. Охарактеризуйте допоміжні процеси планування проектів.
26. Що таке план інноваційного проекту?
27. Засоби та джерела фінансування проекту.
28. Склад і порядок призначення кошторисної документації.
29. Назвіть три підходи до вибору проектних фірм.
30. Які є типи проектних фірм?
31. Засоби фінансування інноваційного проекту.
32. Що таке структура інноваційного проекту?
33. Які основні вимоги до структури інноваційного проекту?
34. Охарактеризуйте структуру інноваційного проекту.

35. Які основні задачі структуризації інноваційного проекту?
36. Які моделі структуризації інноваційного проекту Ви знаєте?
37. Назвіть основні методи структуризації інноваційного проекту.
38. Двоспрямована структуризація та кодування інноваційного проекту.
39. Триспрямована структура інноваційного проекту.
40. Прямі і непрямі методи регіональної інноваційної політики.
41. Характеристика системи управління інноваційними проектами регіонального розвитку.
42. Правові, економічні, адміністративні методи регіональної інноваційної політики.
43. Основні напрями створення ефективної системи регулювання інноваційного розвитку регіону.
44. Горизонтальні та вертикальні взаємодії місцевої адміністрації.
45. Інноваційно-інвестиційна політика регіону.
46. Інвестиційний потенціал регіону.
47. Основні принципи регіональної інноваційної політики України.
48. Регіональна інноваційна політика України як один із засобів інтеграції країни у Європейську і Світову співдружність країн.